Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 1 oktober 2024
Registratiekenmerk : 202448654
Gemeentebladnr. : 2024/74
Afdeling opsteller : Maatschappelijke ontwikkeling
Bereikbaar onder : +31455278665, theo.peters@brunssum.nl
Portefeuillehouder : Merle Brüning
Raadsvergadering d.d. : 10 december 2024
Uiterlijke datum : Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

ISD BOL 2e Bestuursrapportage 2024

2. **Waarom?**

Uitgangssituatie

a. Aanleiding

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum en Landgraaf, opgedragen aan ISD BOL.
De 2e Bestuursrapportage ISD BOL 2024 (berap) is ontvangen op 10 september 2024.
Via deze berap wordt u geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. het voorgenomen beleid, nieuwe ontwikkelingen en financiële consequenties.

Op grond van art. 23 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 2e Berap 2024 ISD BOL aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 21 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten (binnen 12 weken nadat de berap hen is toegezonden) daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur.

Binnen 12 weken betekent dat de raad vóór 3 december bezwaar moet indienen. ISD BOL is ervan op de hoogte dat de Brunssumse commissie- en raadsvergadering op respectievelijk 19/26 november en 10 december 2024 zullen plaatsvinden. Een reactie van de gemeenteraad kan worden meegenomen voor de definitieve vaststelling van de 2e Berap 2024.
De definitieve vaststelling van de 2e Berap 2024 gebeurt samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten tijdens de DB- en AB-vergadering van respectievelijk 8 en 22 januari 2025.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Door middel van de 2e Berap 2024 doet het Dagelijks Bestuur (DB) van ISD BOL verslag over de periode januari tot en met juli 2024. Analoog aan de begroting geschiedt dit aan de hand van de beleidsthema's:

- bevorderen uitstroom;
- beperken instroom;
- maatschappelijke participatie;
- toelichting op de bedrijfsvoering.

Omdat de begroting 2024 al vroeg, in februari/maart 2023 is opgesteld, is kritisch gekeken of bijstelling van de budgetten noodzakelijk is. Dit aan de hand van de jaarrekening 2023, begroting 2025 en het bedrijfsplan 2024.
Onderstaand volgt een kort overzicht van de belangrijkste beleids- en cijfermatige conclusies. De financiële doorvertaling van deze conclusies voor Gemeente Brunssum vindt u onder paragraaf 3.c. van dit voorstel.

Algemeen

De verantwoording in de 2e Berap 2024 van ISD BOL is gebaseerd op het Bedrijfsplan 2024 ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting gevolgd wordt. Het Bedrijfsplan 2024 is de uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2023-2026 en de vastgestelde programmabegroting 2024.

Klantaantallen

Het jaar 2023 werd afgesloten met een toename van de klantaantallen PW van 3,4% (eindstand 647 klanten).
Wat betreft de ontwikkelingen van de cliëntaantallen voor het jaar 2024 is afgesproken dat voor de gemeente Brunssum de 0-lijn wordt aangehouden (647 klanten). Vanaf 2026 wordt een daling van 2% nagestreefd.

Op 1 augustus 2024 is het cliëntenaantal: 656, een toename van 1,4% ten opzichte van de eindstand 2023.

Gemeente	2024	2025	2026	2027	2028
Brunssum	0%	0%	2%	2%	2%
Aantallen	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
PW	647	634	621	618	606
IOAW	16	16	15	15	15
TOTAAL	663	650	636	633	621

Wij constateren dat het aandeel instroom van statushouders in de afgelopen jaren sterk is toegenomen. Deze nieuwe cliënten blijven veelal minimaal 3 jaar afhankelijk van een bijstandsuitkering vanwege de duur van het inburgeringstraject.

Daarnaast heeft het huidige bijstandsbestand (mede door de extra uitstroominspanningen in de afgelopen jaren) een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en wordt de groep die naar verwachting niet meer kan uitstromen naar de reguliere arbeidsmarkt steeds groter.

Het college wil echter alle mogelijke inspanningen verrichten om op termijn deze reductie alsnog te realiseren en verwacht deze extra inspanningen ook van alle andere betrokken partijen.
Zo gaat het college extra middelen beschikbaar stellen om een plan uit te werken om ervoor te zorgen dat de (inburgerings- en re-integratie) trajecten van inburgeraars bij Betere Buren verkort worden.
Het college streeft er naar dat met deze extra inspanningen op termijn de geambieerde reductie van het cliëntenbestand alsnog bereikt wordt.

Bij de IOAW zien we per 31 juli een realisatie van 16, een stabilisatie t.o.v. vorig jaar.

ISD BOL ontzorgt haar ketenpartners Betere Buren Brunssum en het Mensontwikkelbedrijf Landgraaf met name op administratief gebied. De MOB's kunnen daardoor maximaal inzetten op de begeleiding van hun klanten.
Deze ontzorgde taak zal ISD BOL onverminderd blijven voortzetten en zo nodig en gewenst uitbreiden.

Maatschappelijke participatie

Naast het uitvoeren van de minimaregelingen (zoals de collectieve ziektekostenverzekering en de individuele inkomenstoeslag) vallen hier ook de kosten voor bewindvoering en voorzieningen voor wonen onder.
We zien dat met name de uitgaven voor bewindvoering (weer) stijgen. Verder stijgen de kosten van bijzondere bijstand voor directe levensbehoeften, rechtsbijstand, overige bijzondere bijstand en de minimaregelingen.

Bedrijfsvoering

Hier zien we een stijging van de kosten t.o.v. de 1e berap. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door hogere uitgaven op de volgende posten:
- automatisering: stijging van de kosten voor:
  - hard- en software aankoop en onderhoud;
  - softwarelicenties;
  - de DVO ICT met de gemeente Landgraaf (kosten van Parkstad-IT);
- overige personeelskosten: met name veroorzaakt door overheveling van de kosten van verlofsparen;

- huisvestings- en kantoorkosten: verhoging van de kosten van de DVO met de gemeente Brunssum;
- advieskosten: voornamelijk veroorzaakt door herinrichting systemen vanwege zaakgericht werken.

Conclusies

- ISD BOL (c.q. de keten met WSP en Betere Buren) blijft achter op de doelstelling van stabilisatie (0-lijn) van het cliëntenbestand voor 2024 te realiseren;
- De uitgaven voor maatschappelijke participatie stijgen voor de gemeente Brunssum;
- De uitgaven voor bedrijfsvoering stijgen bij ISD BOL.

3. **Wat?**

Gewenste situatie

a. Wat willen we bereiken

Uw gemeenteraad kennis te laten nemen van de 2e Bestuursrapportage ISD BOL 2024 en uw gemeenteraad te adviseren om geen bezwaar te maken. De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL worden middels bijgaande begrotingswijziging verwerkt in de begroting van de gemeente.
Tevens wordt een voorstel gedaan voor de oormerking van het Participatiebudget 2025, conform de fictieve rijksoormerking.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)

Niet aan de orde.

2. traject tot dusverre

- Collegevergadering: 1 oktober 2024
- Commissievergadering: 19/26 november 2024
- Raadsvergadering: 10 december 2024
- DB ISD BOL: 04-09-2024/08-01-2025
- AB ISD BOL: 25-09-2024/22-01-2025

3. rol/ bevoegdheden college van B en W

Het college adviseert de gemeenteraad.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)

- Participatiewet;
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW);
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- Gemeentewet.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

Ja.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Onderstaand wordt de 2e Berap 2024 ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding.

	ISD BOL 2e Berap 2024	Begroting 2024 gem. Brunssum	Saldo/ruimte
1.Werkdeel ISD BOL	€ 530.385	€ 534.918	+€ 4.533 (650001/434102)
2.Kinderopvang	€ 80.000	€ 66.000	-€ 14.000
3.Ink.deel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 12.676.662	€ 12.308.074	-€ 368.588 (630003/441100)
4.BUIG	-€ 11.923.944	-€ 12.195.366	-€ 271.422
5.Maatschappelijke participatie	€ 1.194.000	€ 1.127.000	-€ 67.000 (630003/441101)
6.Bedrijfsvoering	€ 3.460.502	€ 3.394.742	-€ 65.760 (630003/441200)
7.Onderzoek rechtmatigheid/MER/KTO	€ 20.957	€ 20.957	- (630003/443800)
8.Subtotaal	**€ 6.038.562**	**€ 5.256.325**	**-€ 782.237**

1.Werkdeel ISD BOL

Van het re-integratiebudget is voor 2024 €530.385 geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en dit geldt tevens als budgetplafond. Dit bedrag is ook in onze gemeentelijke begroting opgenomen. In de loop van 2024 is dit budget door het ministerie verhoogd en bijgeboekt op de gemeentelijke begroting.

2.Kinderopvang

In de 2e Berap 2024 ISD BOL zijn de kosten kinderopvang op €80.000 geraamd. Het gemeentelijke budget bedraagt €66.000. Daadwerkelijke afrekening vindt plaats aan het eind van het boekjaar. Het betreft hier voornamelijk de kosten voor kinderopvang waarbij een Sociaal Medische Indicatie (SMI) is afgegeven.

3/4.Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ

In mei 2024 zijn de nader voorlopige budgetten voor de Gebundelde Uitkering bekend gemaakt (in oktober 2024 wordt zoals gebruikelijk dit budget definitief vastgesteld). Het budget is voor de gemeente Brunssum (en ook Landgraaf) fors naar beneden bijgesteld (-€271.422).
De bijstelling van het nader voorlopig budget is een tussenstand.

Na bijstelling n.a.v. de 1e Berap 2024 ISD BOL bedroeg de bijdrage van de gemeente Brunssum I-deel €12.308.074.
Uit de 2e Berap 2024 ISD BOL blijkt de bijdrage van de gemeente Brunssum in het I-deel €12.676.662 te bedragen. In vergelijking met de 1e berap een nadeel van €368.588.

De hogere uitgaven worden mede veroorzaakt door een (verwachte) stijging van de uitgaven aan loonkostensubsidies met €110.000.
Gemeenten krijgen budget voor de loonkostensubsdies volgens de systematiek T-1. Dit betekent dat de hogere uitgaven dit jaar, pas volgend jaar zullen leiden tot een hoger budget. In feite is hier dus sprake van een incidenteel tekort.

Daarnaast zijn vooral de uitgaven voor PW-uitkeringen hoger.

5.Maatschappelijke participatie

In de 2e berap 2024 ISD BOL zijn de uitgaven voor maatschappelijke participatie hoger dan geraamd. Deze worden voor Brunssum geraamd op €1.194.000. In de gemeentelijke begroting is een bedrag opgenomen van €1.127.000. Een verschil van €67.000 negatief.

6.Bedrijfsvoering

In de 2e Berap 2024 ISD BOL zijn de bedrijfsvoeringskosten weer fors gestegen. Voor Brunssum leidt de bijstelling op de bedrijfsvoeringskosten (op de eigen begroting) tot een negatieve bijstelling van €65.760.

7.Onderzoek rechtmatigheid/MER

Het onderzoek Rechtmatigheid en de Minima Effect Rapportage (MER) worden betaald uit het Inkomensdeel (BUIG). In de begroting van ISD BOL is voor het onderzoek rechtmatigheid €20.957 opgenomen, in overeenstemming met de begroting van de gemeente Brunssum.

8.Subtotaal

De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Berap 2024 ISD BOL worden middels bijgaande begrotingswijziging verwerkt in de begroting van de gemeente en worden voor het overige deel meegenomen in de jaarrekening.

Opties en keuze

Er wordt geadviseerd om in te stemmen met de voorliggende beslispunten ten aanzien van de 2e Berap ISD BOL 2024 met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen, alsook met de voorgestelde oormerking van het Participatiebudget 2025. Tevens wordt u geadviseerd om af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL.

De wijzigingen naar aanleiding van de 2e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL worden verwerkt in de begroting van de gemeente middels bijgaande begrotingswijziging.

Participatiebudget 2025

Het Participatiebudget maakt deel uit van de 'integratie-uitkering Sociaal Domein' van het gemeentefonds. In het Participatiebudget zit dus geld waarmee gemeenten mensen die een beroep doen op de Participatiewet naar werk begeleiden. Ook kunnen gemeenten met geld uit het Participatiebudget mensen betalen die vallen onder de oude Wsw-regeling. Gemeenten ontvangen in dit kader ook geld voor de nieuwe doelgroepen. Dat zijn mensen met een arbeidsbeperking die wel mogelijkheden hebben om te werken. In het verleden ontvingen deze mensen een Wajong-uitkering. In de mei-circulaire 2024 is aangegeven dat het Participatiebudget voor gemeente Brunssum in 2025 €11.405.100 bedraagt. Middels dit voorstel wordt geadviseerd om voor volgend jaar de budgetten re-integratie en SW als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2024: het budget re-integratie ad. € 1.862.084 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en het budget SW ad. € 9.543.016 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening.

4. Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief ISD BOL;
- 2e bestuursrapportage 2024;
- 9e begrotingswijziging 2024.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/74
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202448654

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/74;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 oktober 2024, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling ;

Besluit:
1. Kennis te hebben genomen van de 2e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL;
2. Af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL;
3. Voor het jaar 2025 de budgetten re-integratie en sociale werkvoorziening als onderdeel van het Participatiebudget te oormerken op basis van de mei-circulaire 2024:
- het budget re-integratie ad. € 1.862.084 te oormerken voor re-integratiedoeleinden voor de doelgroep Participatiewet en;
- het budget sociale werkvoorziening ad. € 9.543.016 te oormerken voor de uitkeringen in het kader van de sociale werkvoorziening;
4. Bijgaande 9e begrotingswijziging 2024 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 december 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter Griffier